

AANDEELHOUDERSRECHTEN

Aandeelhouders hebben op grond van de wet rechten. Die rechten zijn – mits wordt voldaan aan bepaalde formele criteria en kort samengevat – het recht op inlichtingen tijdens de AVA, het agenderen van bepaalde onderwerpen op een AVA, het uitschrijven van een AVA, het instemmen met bepaalde transacties die de identiteit van de onderneming raken. Voorts hebben aandeelhouders het recht van enquête, mocht er sprake zijn van bepaalde misstanden. Tot slot hebben aandeelhouders het recht om hun aandelen te verkopen aan een andere partij; bijvoorbeeld een partij die een onderneming wil overnemen en integreren in haar bedrijfsvoering.

Deze rechten hebben aandeelhouders niet zomaar. In het geheel van *checks and balances* binnen de onderneming hebben aandeelhouders een belangrijke rol om het bestuur en de commissarissen ter verantwoording te roepen. Effectieve zeggenschap van de aandeelhouders is volgens de Europese Commissie bovendien een eerste vereiste voor een goede corporate governance. Effectieve zeggenschap van aandeelhouders dient daarom te worden vergemakkelijkt en aangemoedigd, aldus de Europese Commissie in de

aandeelhoudersrichtlijn. Hebben aandeelhouders niet het recht om de leiding ter verantwoording te roepen – of maken zij hier geen gebruik van – dan kunnen bestuurders en commissarissen in principe ongecontroleerd hun gang gaan. De dossierkasten van de VEB bewijzen helaas dat bestuurders en commissarissen het niet altijd goed voor hebben met de onderneming en haar stakeholders.

MAATSCHAPPELIJKE DISCUSSIE OVER AANDEELHOUDERSRECHTEN

Aandeelhouders hebben het recent zwaar te verduren. Regelmatig krijgen zij het verwijt alleen naar koerswinst op de korte termijn te streven. Zoals bekend staat de VEB het creëren van aandeelhouderswaarde op de lange termijn voor. Dat is overigens moeilijk te bereiken zonder de rechten van andere stakeholders serieus te nemen.

Om aandeelhouders te beletten hun rechten uit te oefenen, worden soms beschermingsmaatregelen door de ondernemingsleiding in stelling gebracht. In die trend past ook de gedachte van minister Kamp van Economische Zaken om een bedenktijd te gelasten bij vijandige (buitenlandse) overnames.

In *Het Financieele Dagblad* ging



DE AANDEELHOUDERSREVOLTE BIJ AKZONOBEL IS VOOR EEN GROOT DEEL TE DANKEN AAN DE REACTIE VAN DE ONDERNEMING ZELF OP DE INTERESSE VAN PPG

advocaat Guus Kemperink begin juli nog een stap verder. Hij wil de aandeelhoudersvergadering bepaalde bevoegdheden onthouden en stelt dat de AVA geen democratisch forum is. De AVA van AkzoNobel zou om die reden niet mogen besluiten over het ontslag van de president-commissaris. De AVA is echter bij uitstek geschikt als democratisch forum om de ondernemingsleiding te controleren. Als de ondernemingsleiding zich niet deugdelijk wenst te verantwoorden op een aandeelhoudersvergadering, zegt dat veel over het draagvlak van haar beleid.

De AVA dient in staat te worden gesteld om de aan haar door de wet toegekende bevoegdheden uit te oefenen. Het standpunt van Kemperink past in de maatschappelijke tendens om de uitoefening van bevoegdheden van de aandeelhouders te beperken.

WIE IS DE BAAS IN DE ONDERNEMING?

Tegen deze achtergrond speelt ook de discussie over de bevoegdheidsverdeling tussen de AVA en de ondernemingsleiding. Deze discussie wordt beheerst door de ultieme vraag: wie heeft het in de onderneming uiteindelijk voor het zeggen?

Kort gezegd, gaan het bestuur en de commissarissen over de

